

Planten op naam brengen met Obsidentify

Jelle van Dijk

Sinds begin dit jaar is het aantal waarnemingen dat naar www.waarneming.nl wordt gestuurd enorm gestegen. Honderden nieuwe waarnemers hebben zich aangemeld waardoor er op één dag (bijvoorbeeld 19 april) soms meer dan 100.000 waarnemingen ingestuurd worden. Tot begin augustus, toen ik dit stukje schreef, waren er in 2020 al meer dan 7 miljoen gegevens ingevoerd! Vanwaar deze vloedgolf van waarnemingen? Het antwoord kan kort zijn: door het beschikbaar komen van de determinatie-app **Obsidentify**. Deze app kan gebruikt worden via het invoerscherm van www.waarneming.nl, maar kan ook op elke smartphone geïnstalleerd worden. Het op naam brengen van een plant, vogel of vlinder is hiermee een fluitje van een cent geworden. Je maakt een goede foto met een digitale camera of een smartphone en voert de foto in door de knop “upload” te gebruiken. Na één of enkele seconden verschijnen er namen op het scherm waarbij voor de meest waarschijnlijke soort ook een percentage wordt genoemd. Dit percentage geeft aan hoe groot de kans is dat je de juiste naam te pakken hebt.

Deze app is ontworpen door Laurens Hogeweg, werkzaam bij Naturalis en een specialist in kunstmatige intelligentie. De app is te gebruiken voor alle groepen die www.waarneming.nl onderscheidt zoals vogels, planten, dagvlinders, nachtvlinders, libellen, mossen, korstmossen, zoogdieren, vissen, kevers, schelpen en paddenstoelen. Als referentiemateriaal worden alle goedgekeurde foto's van www.waarneming.nl gebruikt.

Het enorme succes van Obsidentify toont aan dat veel mensen belangstelling voor de natuur hebben en dat die mensen ook graag willen weten hoe die vogel, plant of vlinder heet. Tot nu toe waren goede boeken (ANWB Vogelgids, Heukels' Flora, Nachtvinders, Spinnengids, enz.) nodig om na enig zoeken de juiste naam te vinden, nu is het maken van een goede foto voldoende. Dat is tenminste het uitgangspunt van velen die deze app met enthousiasme gebruiken. In dit stukje wordt wat dieper in gegaan op Obsidentify en op de problemen die zich daarbij kunnen aandienen.

Veel liefhebbers die beginnen met het determineren van planten met Obsidentify gaan er ten onrechte van uit dat de naam die Obsidentify noemt altijd de juiste is. Zo heeft deze app (nog steeds) de afwijking dat regelmatig voor planten met paarse bloemen de naam Bosboterbloem wordt voorgesteld. Een ander bekend geval bij de gebruikers van Obsidentify is het veelvuldig optreden van de Knotszegge als aanbevolen soort. Zowel de Bosboterbloem als de Knotszegge zijn in ons land zeer zeldzame soorten en het is dus zeer onwaarschijnlijk dat je zo maar in een wegberm een van deze soorten zult aantreffen.

Gebruikers van Obsidentify moeten zich realiseren dat deze app een **hulpmiddel** is dat er regelmatig naast zit. Op het Forum van www.waarneming.nl wordt al maanden gediscussieerd over de gebreken van Obsidentify. Hinko

Talsma, een van de belangrijkste gangmakers van www.waarneming.nl, gaat op alle vragen in en heeft al vele honderden mailtjes hierover verstuurd. Op het Forum is ook een lijstje te vinden van het percentage goed gedetermineerde soorten per soortgroep. **Planten scoren met 65,2% niet hoog!** Dat betekent dat bij ruim een derde deel van de inlandse flora fouten worden gemaakt. Bij vlinders en nachtvlinders ligt dit percentage met 80%

Knotszegge juni 2016 Nieuwkoop

aanzienlijk hoger! Niels Eimers, bij alle inzenders van plantenfoto's bekend als de man die een waarneming goedkeurt of van commentaar voorziet, is ondanks alle gebreken positief over Obsidentify. Wel merkt hij op dat hij nu bij 10% van de waarnemingen een opmerking moet plaatsen. Dat is minder dan voorheen, maar door de gigantische groei van het aantal vaak onervaren waarnemers heeft hij er wel veel werk bij gekregen. Dat werk bestaat er onder andere uit dat de waarnemer het bericht krijgt: “de validator heeft de waarneming op zeker gezet.” In veel gevallen heeft de inzender zich niet gerealiseerd dat bij het akkoord gaan met een determinatievoorstel dat onder de 90% ligt, automatisch de knop “zeker” wordt uitgezet. Dat overkwam mij begin dit jaar ook enkele malen bij het invoeren van een foto waarvan ik zeker wist dat het bijvoorbeeld een Holwortel of een Vingerhelmbloem was. Door akkoord te gaan

verschijnt de soortnaam meteen in het venster, wat typewerk bespaart. Maar het kan dan zo maar zijn dat je waarneming op “onzeker” wordt gezet omdat het genoemde percentage te laag was.

Om het blindelings vertrouwen in de juiste determinatie door Obsidentify wat af te remmen, volgt hier een kort lijstje van recente missers. Daarbij worden de vele soorten die in de ‘prullebakken’ (uitdrukking van Dirk Derdeyn) Bosboterbloem en Knotszegge terecht kwamen, niet genoemd. Opvallend is dat soms zelfs geen plantennaam verschijnt.

Ridderzuring	Obsidentify:	Bokkenorchis
Spoorbloem	Obsidentify:	Groene kikker
Pijptorkruid	Obsidentify:	Lepelaar
Blauw glidkruid	Obsidentify:	Ruig klokje
Stroblom	Obsidentify:	Smeewortelroest

Van groot belang is het nemen van een goede foto waarop ook kenmerken zijn te zien. Ook met een smartphone kunnen tegenwoordig prima foto's worden gemaakt. Maar waar moet je dan speciaal op letten? Het kenmerkende verschil tussen Keizerskaars en Stalkaars zit in de aanhechting van de bladeren aan de steel. Bij Stalkaars lopen de randen van het blad door langs de stengel en bij Keizerskaars niet. Foto's van beide soorten kunnen pas worden goedgekeurd als op een (eventueel tweede) foto ook een stuk stengel met de aanhechting van de bladeren is te zien.

Het moge duidelijk zijn dat je in zo'n geval, en er zijn er legio, echt een boek (bijv. Heukels' Flora van Nederland) of een informatieve website nodig hebt. Inwoners van de Bollenstreek hebben het geluk dat er een Flora van de Bollenstreek (Van Aardaker tot Zwanenbloem, nog te koop bij Moby Dick) bestaat waarin veel foto's te vinden

zijn en waarin is na te gaan of de gekozen soort hier zeldzaam of algemeen is.

Maar het raadplegen van een boek schrikt nogal wat (vooral jonge?) mensen af. Geen nood, op www.waarneming.nl is enorm veel informatie over planten samengebracht. Ga in de werkbalk linksboven naar “Ontdek” en kies voor “Soorten”. Type de soortnaam in en je hebt toegang tot goedgekeurde foto's en waarnemingen. Wil je weten of jouw waarneming een beetje in het verspreidingspatroon van de aanbevolen soort ligt, ga dan naar www.verspreidingsatlas.nl. Hier tref je ook een informatieve tekst met foto's aan.

Dat het nemen van een goede foto cruciaal is, bleek dit voorjaar bij een foto van een door de gemeente geplante Sierui in de Noordwijkse woonwijk Boechorst. Een mij onbekende waarnemer had de plant van boven gefotografeerd en kreeg van Obsidentify te horen: 100% Hondskruid. Hondskruid is een zeldzaam orchideetje dat vanaf half juni op enkele plaatsen in de Coepelduynen te zien is. Op 5 mei heb ik de aangegeven plek in Boechorst opgezocht en de plant van boven en van opzij gefotografeerd. Ook ik kreeg bij de eerste foto het advies: 100% Hondskruid. Bij de foto van dezelfde plant van opzij was het advies: Sierui 81,9%.

Met de genoemde Sierui is meteen een volgend probleem aangestipt. Obsidentify is ontwikkeld voor het herkennen van de wilde flora. Het is niet de bedoeling dat je alle planten in je eigen tuin fotografeert en invoert. Toch herkent Obsidentify verrassend veel tuinplanten, omdat er veel tuinplanten de sprong naar het straatmilieu hebben gemaakt en daar een tweede leven zijn begonnen. Maak bij deze verwilderde soorten gebruik van de mogelijkheid om “aangeplant”, “verwilderd” of “uitgezaaid” aan te geven.

Hondskruid 100% mei 2020 Boechorst Noordwijk

Sierui 82% mei 2020 Boechorst Noordwijk

Zoals eerder werd opgemerkt heeft Obsidentify velen er toe gebracht plantengegevens te verzamelen. Daarbij zitten namen van bekende vogelaars die zich nu op het florapad wagen. Maar bij de meeste nieuwe floristen gaat het om starters wat natuurdocumentatie betreft. Daar kom je snel achter door op de naam van de waarnemer te drukken en vervolgens rechtsboven het scherm "profiel" te activeren. Uit de lijst met nieuwe waarnemers bij zowel planten als vogels (zie de namenlijst bij de waarnemingenrubriek van Peter Spierenburg in de Strandloper) blijkt dat er heel wat natuurliefhebbers zijn die nog geen lid van onze vereniging zijn. Het zou mooi zijn als ook de wat jeugdiger waarnemers het belang van een natuurvereniging inzien. De meeste nieuwkomers op www.waarneming.nl geven als waarnemer gewoon hun eigen naam op. Helaas komen er steeds meer inzenders die schuilgaan achter namen als Annemarie, Corien of Vlietje zoekt. Dat is een ongewenste ontwikkeling. Voor de opbouw van het

landelijke archief via www.waarneming.nl zijn schuilnamen ongewenst.

Tenslotte de tips voor goed gebruik van Obsidentify op een rijtje:

- maak een foto waarop de plant goed te zien is.
- maak eventueel een tweede foto om kenmerken als beharing en bloemkelk te tonen.
- realiseer je dat ook bij een hoog percentage Obsidentify je er naast kan zitten.
- zoek in een boek of bij "soort" op www.waarneming.nl naar foto's van jouw plant om meer zekerheid te krijgen.
- let op het uitschakelen van "zeker" bij een zekerheid van minder dan 90%.

Veel succes en plezier bij alles wat leeft en groeit en ons altijd weer boeit!

Voer waarneming in

Obsidentify voorspelt Hondskruid *Anacamptis pyramidalis* met zekerheid 100.0% [disclaimer](#)
✕

accept
uncertain predictions

Voeg foto's of geluiden toe. Datum, tijd en locatie worden indien mogelijk uit multimedia gelezen. Uploaden

Verwijder bestand

Datum

Tijdstip

Soort

Aantal individuen

Geslacht

 onbekend man vrouw

zeker (Vink uit als je onzeker bent over de determinatie)

Details Onthoud details voor volgende waarneming

Klik op de kaart of gebruik één van de volgende mogelijkheden om een locatie te selecteren.

+
-
🔍

WGS84

N

E

Links bijvoorbeeld: youtube video's. +

Obsidentify noemt deze Sierui voor 100% Hondskruid

18

De Strandloper 52e jaargang nummer 3, september 2020